



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo  
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm  
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

**Mezger, Paul**

**Augustæ Vindelicorum, 1695**

§. I. Statuitur affirmativa.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

internos ab externis distinguendos fuisse præcipue ad duplicis erroris exclusionem, quorum unus fuit veterum Rabbiorum, existimantium, actus internos non esse peccata: Secundus aliorum ex opposito dicentium, actionibus externis nec bonitatem, nec malitiam convenire.

7. Colliges ex dictis. Juxta diversas habitudines & comparationes peccato quoque tribui diversa nomina, quæ tamen ad prædictam definitionem facile revocantur. Itaque per comparationem ad regulam & legem æternam, cui contrariatur, dicitur prævaricatio, & inobedientia; per comparationem ad finem à quo deviat, sic proprie appellatur peccatum: quia peccatum consistit in actu deviante à debito ordine ad finem propter quem agitur, inquit S. D. supra q. 21. a. 1. per ordinem ad principium liberum defectuose ope-

rans dicitur culpa, quia culpa vocatur ratione respectu putabilitatis, nulla verò actio est imputabilis vituperium nisi libero agenti. Per ordinem ad subiectum vocatur malum, quia privatius debito ordine in suum finem, simulque omnibus bonis gratiæ & supernaturalium infusarum virtutum, præterquam fidei & spei. Per comparationem ad effectum, nempe peccatum, cui peccatum reddit obnoxium, dicitur reatus, quomodo ne intelligitur passiva obligatio ad sustinendam peccatum à iudice taxatam. Per ordinem ad principium, quo operantem privat, dicitur demeritum. Per comparationem ad DEUM, quem offensus dicitur offensa, injuria. Per ordinem tandem instrumentum, per quæ patrat, dicitur delictum, factum opere, concupitum corde &c.

## ARTICULUS II.

### An omne peccatum sit ideo malum, quia lege prohibitum.

#### SUMMARIUM.

1. Status questionis.
2. Varia leges.
3. Sententia D. Thoma.
4. Probatur autoritate S. Script. & SS. PP.
5. Probatur ex ratione mali, & 6. actus moralis.
7. Exponitur, quomodo actus intrinsecè mali sint prohiberi, quia mali.
8. Actus dissentanei Divinis perfectionibus præsuppositivè ad legem concipiuntur mali fundamentaliter, non formaliter.
9. Non tamen potest DEUS in eis dispensare.

#### §. I.

##### Statuitur affirmativa.

1. **H**ulc questionis occasionem præbent actus intrinsecè mali, ut mendacium, odium DEI, &c. quos propter intrinsecam & essentialem suam repugnantiam cum divinis perfectionibus, & recta ratione existimant Amicus, Vasquez cum Durando, Richardo Lycheto, independentè à lege prohibente esse formaliter malos. D. Th. verò hic q. 71. à 6. in c. Albert. M. S. Bonavent. imò & Scotus citatus à Mastro in 2. disp. 6. q. 3. a. 1. docent esse de quidditivà ratione cujuscunque peccati, quòd sit contra legem æternam. Pro cujus questionis solutione
2. Notandum, Legem dividi in æternam, naturalem, & positivam. Lex æterna est ratio divina sapientia, secundum quod est directiva nostrorum actuum in suos fines: Lex naturalis est rectum iudicium humane rationis de vitandis, vel faciendis. Lex positiva est, quæ sub expressis verbis est posita, eaque rursus vel divina vel humana. Lex divina est prima & remota, lex verò humana est proxima actuum humanorum regula. Hoc posito, sit
3. **CONCLUSIO.** Omne peccatum ideo formaliter est peccatum, quia lege prohibitum, adeo ut si per impossibile nulla foret lex prohibens, nullum quoque foret peccatum. Ita Thomistæ ad mentem S. D. hic a. 6.

Probatur primò autoritate S. Script. ubi peccatum appellatur prævaricatio pl. 118. Prævaricantes reputavi omnes peccatores terre: atqui ubi non est lex, ibi nec prævaricatio secundum apostolum Rom. 4. ergo si non esset lex, nullum quoque foret peccatum.

Probatur secundò autoritate SS. PP. Nam primò juxta definitionem S. Augustini acceptam à Doct. Angelico, & priori articulo desessam, omne peccatum est formaliter tale propter oppositionem ad legem, eò quòd sit contra legem DEI æternam; sed lege cessante cessat etiam oppositio ad legem: ergo cessante lege cessat etiam formalis ratio peccati. Secundò, Ideo S. P. Lib. 2. de consil. Evang. peccatum nominat transgressionem legis, Lib. 2. de peccat. merit. c. 2. peccatum non erit, si quid tamen erit, si non divinitus jubeatur ut non sit. Tertio, D. Ambros. 1. de parad. c. 8. definit peccatum, quòd sit divinis legis prævaricatio, & celestium inobedientia mandatorum.

Probatur tertio ratione. Malum morale consistit formaliter in deviatione à regulis morum: sicuti malum artificiale consistit in deviatione à regulis artis: sed si nulla foret lex, nulla quoque foret deviatio à regulis morum, siquidem regula & lex sunt synonyma: ergo etiam, si nulla foret lex, nullum foret peccatum.

Probatur quartò. Non potest actus concipi moraliter malus, priusquam concipiatur constitutus in genere moralitatis: nam species prædipponit genus: bonum verò & malum sunt species moralitatis: atqui sublatà lege nullus actus concipi formaliter moralis: ergo cessante lege nullus actus esset malus moraliter. Min. probatur: nulli nulla est lex, nulla est habitudo ad regulas morum: sed prout in pr. Tract. ostendimus, moralitas actus humani consistit in habitudine ad regulas morum: ergo.